

בית משפט השלום לתעבורה בצפת

בפ"ת 5729-01-26 מדינת ישראל נ' סעאידה

לפני כבוד השופט יוסף יעקבי

מבקשת : מדינת ישראל

נגד

משיב : סיף אלדין סעאידה

החלטה

1. בפני בקשה לפסילתו של המשיב עד תום ההליכים ובה מתעוררות מס' שאלות עקרוניות והן :
 - א. האם עבירת סירוב לבדיקת שכרות מצדיקה כשלעצמה פסילה עד לתום ההליכים.
 - ב. האם היעדר שתן יכול להיחשב סירוב בהתנהגות, כלומר, האם הימנעות ממתן שתן היא רצונית ומקימה את העבירה הנטענת.
 - ג. האם נסיבותיו של תיק זה מצדיקות פסילתו של המשיב עד תום ההליכים.

עובדות כתב האישום :

2. על פי עובדות כתב האישום שהוגש כנגד הנאשם, נהג הנאשם ביום 1.1.26 בשעה 00:09 ברכב פרטי מסוג "יונדאי" מ"ר 39273502 בכביש 918 ממערב למזרח, חורשת טל.
3. באותה עת, נהג הנאשם ברכב כשהוא שיכור בכך שסירב לתת דגימת שתן וזאת לאחר שהוסבר לו מהות הסירוב.

הבקשה :

4. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה הבקשה שבפני לפסילתו של המשיב עד לתום ההליכים נגדו, בהתאם לסמכותי לפי סעיף 45 ו-46 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] התשכ"א-1961 (להלן - "הפקודה").

5. בבקשה עותרת המבקשת, כי בית המשפט יפסול את המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

6. בנימוקי הבקשה נרשם כי, המשיב נוהג משנת 2018, לחובתו 2 הרשעות קודמות אולם המסוכנות נלמדת מהעבירה עצמה.

7. בבקשה צוין, כי על אף שהשוטר הסביר למשיב את משמעות הסירוב, המשיב סירב לבצע את הבדיקה תוך שניתנה לו אפשרות לשתות 6 כוסות מים.

8. המבקשת טענה בבקשה, כי עצם נהיגתו של המשיב אשר נוהג בשכרות מלמדת על אופיו והמשך נהיגתו מעמידה את ציבור משתמשי הדרך בסכנה ממשית המחייבת פסילת רישיון הנהיגה עד תום ההליכים.

טענות הצדדים בדיון מיום 26.1.26:

טענות המבקשת:

9. ביום 26.1.26 התקיים דיון במעמד הצדדים, ב"כ הצדדים הסכימו לראיות לכאורה, הסכימו כי היה חשד סביר. נותרה ביניהם מחלוקת האם אי מתן שתן יכול להיחשב סירוב או לא והאם בנסיבות המקרה ועברו של המשיב יש בצדקה לפסילתו.

10. המבקשת שבה על נימוקי הבקשה וטענה כי עסקינן באירוע של נהיגה בשכרות מכוח סירוב למסור בדיקת שתן, האירוע החל לאחר שהרכב נעצר לבדיקה, נדף ממנו ריח של סמים, בחיפוש בוצע נתפסו סמים, הנאשם עוכב לתחנה ונדרש למסור בדיקת שתן לאור החשד שנהג תחת השפעת סמים.

11. לטענת המבקשת, המשיב הכשיל את הבדיקה בהתנהגותו, זאת לאחר שניתן לו זמן סביר לעשות את הבדיקה ו-5 הזדמנויות למסירת דגימת שתן.

12. המבקשת הוסיפה וטענה כי מעיון בדוחות הפעולה של השוטרים עולה כי תחילה הוא מסר שאין לו שתן, ניתנו לו מס' כוסות מים. לפי המזכר של השוטר אשר אלקובי, סירב המשיב למסור דגימת שתן חרף העובדה שהוסברה לו משמעות הסירוב בארבע הזדמנויות שונות והמשיך עמד בסירובו.

13. המבקשת עותרת לקבלת הבקשה לפסילה עד תום ההליכים ומפנה את בית המשפט למצלמות גוף.

14. תיק החקירה הוגש לעיונו של בית המשפט.

טענות המשיב:

15. המשיב טוען, כי אין מחלוקת שקיים חשד סביר ואין מחלוקת כי המשיב עוכב בכביש ע"י ניידת משטרת התנועה ואין מחלוקת שנדרש לבצע בדיקת שתן.
16. יחד עם זאת, לטענתו, מרגע שנדרש המשיב לבצע בדיקת שתן ועד תום הזמן ששהה בתחנה, עברו כמעט 4 וחצי שעות עד לשחרורו.
17. לגופה של הבקשה, טוען המשיב, כי אין כלל טענה של סירוב מאחר והוא לא הצליח לתת שתן ולא ניתן להוכיח את היסוד העובדתי של עצם הסירוב היות והמשיב לא הצליח לתת שתן.
18. לטענת המשיב, אם היה מצליח הנאשם לתת טיפה אחת של שתן לא היו טענות בפיו.
19. לעניין נסיבותיו האישיות של המשיב, נטען, כי מדובר בחייל משוחרר, לוחם מפקד כיתה שעשה מילואים במשך 180 יום וכיום הוא סטודנט אשר לומד במכללת תל חי ושוחר דירה במעונות המכללה, למשיב אין עבר תעבורתי מכביד וניתן לראות בו אזרח שומר חוק.
20. המשיב עותר לדחות את הבקשה על הסף.

המסגרת הנורמטיבית:

21. כפי שניתן ללמוד מהבקשה, המבקשת סבורה כי סירוב לבדיקת שתן, מצדיקה, כשלעצמה, פסילת רישיונו של אזרח עד לתום ההליכים המשפטיים המתנהלים כנגדו.
22. המחוקק קבע שלוש אפשרויות לפסילת רישיונו של אזרח, בטרם הרשעתו.
- האחת, בידי קצין משטרה הסמכות לפסול רישיון מנהלית למשך 30 יום (ר' בסעיף 47 לפקודה). פסילה זו נתונה לביקורת שיפוטית בדיעבד, ולגביה קבעה הפסיקה מסגרת התערבות מצומצמת, קרי במקום שבו שוכנע בית המשפט כי קיימות ראיות לכאורה לביצוע העבירה, תבוטל הפסילה רק אם שוכנע בית המשפט שאין סכנה לביטחון הציבור בהמשך נהיגתו של האזרח (ר' בסעיף 48 לפקודה).
- השנייה, במקום שבו שוכנע בית המשפט כי יש צורך בפסילתו של אזרח עד לגמר ברור דינו, בטרם הגשת כתב אישום אף מיוזמתו שלו ואף ללא צורך בהגשת בקשה. מדובר על מעין פסילת גישור, עד להגשת כתב אישום (ר' בסעיף 47(ט) ובסעיף 50(א) לפקודה).

· השלישית, לאחר הגשת כתב אישום (ר' בסעיף 46 לפקודה). פסילה זו עד גמר הדין תעשה רק לאחר שהמבקשת תעמוד בנטל לשכנע כי יש בהמשך נהיגתו של האזרח, משום סיכון לציבור.

23. ויודגש - המחוקק מצא להשוות בין דיני הפסלות לדיני המעצר, ומכאן שדיות הראיות, המבססת יסוד להניח כי יוגש כתב אישום (המספיקה לפסילה מנהלית של קצין כאמור בסעיף 47(ה) לפקודה), איננה מספיקה לצורך פסילה עד תום ההליכים. שכן חרף יסוד מספיק להניח כי יוגש כתב האישום בצרוף הדרישה כי נסיבות העבירה ועברו של הנאשם מצביעים על מסוכנותו, בפסילה עד תום ההליכים, על המבקשת להראות כי בחומר החקירה קיימות ראיות לכאורה בעלות פוטנציאל להביא להרשעתו של האזרח וכי המשך נהיגתו מסכן את שלום הציבור.

24. יצוין, כי רק במקרה שבו הוגש כתב אישום נגד נהג שהיה מעורב בתאונת דרכים בה נהרג אדם, קבע המחוקק מסוכנות אינהרנטית הנובעת מעצם העבירה, אין אף עבירה אחרת, אשר כשלעצמה מצביעה על מסוכנות. המשמעות היא שבכל מקום שבו מבוקש לפסול נהג עד תום ההליכים נגדו, על המבקשת להראות שנסיבות ביצוע העבירה בצרוף עברו של הנהג, מצדיקים זאת.

ובמה דברים אמורים?

25. למשל, במקרה של עבירת שכרות כמו זו שבפנינו, נדרשת המבקשת להוכיח כי היה בדרך נהיגתו של הנהג, בטרם נעצר, מאפיין שהצביע על שכרותו (למשל נהיגה בזיגוג), או שכמות האלכוהול שנמצאה בגופו הייתה כה גבוהה עד כי נוצרה חזקה, שנהיגתו הושפעה מצריכת האלכוהול, או שבעברו עברות דומות המצביעות על דפוס התנהגות המסכן את הציבור.

26. במקרה שבפני, נעצר המשיב לבדיקה אקראית במחסום (ראה סעי' 2 ל"דו"ח פעולה באכיפת איסור נהיגה בשכרות"), לא היה בדרך נהיגתו של המשיב דבר המצביע על נהיגתו תחת השפעה או בשכרות.

27. עיון בסעי' 5 לאותו דו"ח מצביע כי לא נדף מפיו ריח אלכוהול, הופעתו הייתה מסודרת והוא הגיב לעניין והוא צלח בבדיקת המאפיינים שנערכה לו.

28. עיון בדוחות השוטרים מעלה, כי המשיב הסכים למתן בדיקה אך לא הצליח לתת שתן במהלך שהותו בתחנה.

29. בחקירתו הכחיש המשיב כי השתמש בסמים אי פעם וטען כי הסמים שנמצאו ברכב הם של חברו שישב לצדו, המשיב הכחיש שימוש של חברו בסמים בקרבתו.

30. אין חולק שנהיגה בשכרות היא עבירה מסוכנת, שיש בה פוטנציאל גדול לפגיעה בחיי אדם ושלמות גופם של משתמשי הדרך. לא בכדי קבע המחוקק עונש פסילה מינימלי, של

שנתיים, למי **שירשע** בעבירה זו. ואולם לא די בכך, כדי להצדיק פסילה מעבר לפסילה המנהלית שמטרתה צינון הנהג. על המבקשת את פסילת רישיונו של האזרח, עד לתום ההליכים, להוכיח חומרה יתרה במעשיו או כזו הנובעת מעברו, או שילובם של השניים.

31. יש לזכור, כי מדובר בשלב בו עדיין עומדת למשיב חזקת החפות.

האם יש בסירובו של נהג ליתן דגימת שתן, כשלעצמה, כדי לבסס אותה חומרה יתרה כפי שטוענת במשתמע המבקשת בבקשתה?

32. לדעתי התשובה לכך שלילית, כפי שיוסבר להלן -

סעיף 64ב(א) לפקודה, מגדיר כשיכור אחד מארבעה: מי ששותה משקה משכר בעת הנהיגה; מי שבגופו סם או תוצר חילוף של סם; מי שבגופו כמות אלכוהול העולה על המותר; ומי שנתון תחת השפעת משקה משכר או סם.

33. לא בכדי לא הכליל המחוקק את המסרב להיבדק בין אלה השיכורים, שכן אין המחוקק משחית מילותיו לריק. המחוקק קבע, כי המסרב להיבדק יראו אותו כמי שעבר עבירה לפי סעיף 62(3) לפקודה ולא כשיכור כקבוע בסעיף 64 לפקודה (וראה סעיף 64 לפקודה). כוונת המחוקק הייתה להותיר בידי האזרח את הבחירה לסרב לבדיקה פולשנית, תוך הבנה כי בכך הוא יואשם בעבירה שדינה, **אם יורשע**, עונשים כבדים.

34. המחוקק לא קבע כי בסירוב יש חומרה יתרה או כי עונשו של המסרב יהיה חמור יותר, נהפוך הוא - המחוקק רצה לתת לאזרח את הבחירה שלא לחשוף עצמו לבדיקה, אך תוך קבלת הסנקציות השמורות למי שהוכח כי הוא שיכור, באחת הדרכים הקבועות בסעיף 64 לפקודה.

35. קביעת חזקה לפיה המסרב להיבדק, עושה זאת במטרה להסתיר את מידת שכרותו, צריכה להיות שמורה למחוקק בלבד. לא זו אף זו, גם קביעה כי המכשיל את הבדיקה, יש לראותו כמי שמסרב לעריכתה, אפריורית, הינה קביעה שיש לדעתי להשאירה בידי המחוקק, ובוודאי שאיננה כזו שיש לאפשר קביעתה באופן לכאורי בטרם נשמעו הראיות.

מן הכלל אל הפרט:

36. לאחר שעיינתי בחומר החקירה, לא התרשמתי כי מדובר בסירוב למתן בדיקה, אלא שלשוטרים אצה הדרך לסיים את ההליכים ולא להמתין עם המשיב עד למתן שתן.

37. לטעמי, בכל הקשור לבדיקת שתן לגילוי סמים, בה אין משמעות לחלוף הזמן, על המשטרה להמתין עם החשוד עד למתן דגימת שתן.

38. בפרט כאשר מדובר במשיב אשר מוכן לשתות מים, ובמקרה שבפני אפילו 6 כוסות מים.

39. עבירת הסירוב יכולה להתגבש במקרה זה, כאשר המשיב יטיל את מימיו אך יסרב לעשות זאת לתוך הכוסית שיועדה לכך.

40. למרות שבבקשה נכתב כי המשיב נוהג משנת 2018 ולחובתו 2 ה"ק, עיון בגיליון הרשעותיו של המשיב מעלה כי הוא נוהג רק משנת 2020 ולחובתו 4 ה"ק, כולן מסוג ברירת משפט (משמע כאלו שהמחוקק עצמו סבר כי אינן מן החמורות, המצדיקות בירור משפטי). אין בעברו, אף עבירה מסוג העבירה בה הוא מואשם כעת.

41. הינה כי כן, אין בענייננו מסוכנות שיכולה להילמד מעברו של המשיב.

42. לאור כל האמור לעיל, בהיעדר מאפייני שכרות הנובעים מנהיגותו או מהתנהגותו של המשיב ובהיעדר מסוכנות הנובעת מעברו, לא שוכנעתי כי יש בהמשך נהיגתו, לאחר תקופת הצינון של הפסילה המנהלית, כדי להוות סכנה לשלום הציבור.

43. סוף דבר, הבקשה לפסילתו של המשיב עד תום ההליכים, נדחית.

44. לאור העובדה שהחלטתי ניתנה היום, כאשר המשיב עדיין פסול במסגרת הפסילה המנהלית עד ליום 1.2.26, לא מצאתי מקום לעכב ביצוע החלטה.

ניתנה היום, ח' שבט תשפ"ו, 26 ינואר 2026, בהעדר הצדדים.